

แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง
(Risk Management)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕

เทศบาลตำบลปากตะโก
อำเภอทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร

คำนำ

การบริหารความเสี่ยงเป็นหน้าที่ของทุกคนในองค์กรตั้งแต่ผู้บริหารท้องถิ่นจนถึงเจ้าหน้าที่ทุกระดับ เพราะการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ ต้องเริ่มตั้งแต่การกำหนดกลยุทธ์ด้วยการมองภาพรวมทั้งหมดขององค์กร โดยคำนึงถึงเหตุการณ์หรือปัจจัยเสี่ยงที่สามารถส่งผลกระทบต่อมูลค่ารวมขององค์กร แล้วกำหนดแผนการจัดการความเสี่ยง เพื่อให้ความเสี่ยงองค์กรอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับและจัดการได้เพื่อการสร้างหลักประกัน ที่องค์กรจะสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยง เทศบาลตำบลปากตะโก ได้จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ขึ้น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและผู้ปฏิบัติการทุกกอง/ฝ่าย มีความเข้าใจถึงกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง สามารถดำเนินการบริหารความเสี่ยงตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่ได้กำหนดไว้ในแผน ซึ่งเป็นการลดมูลเหตุและโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย ให้ระดับความเสี่ยงและขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ

แผนบริหารความเสี่ยง นี้จะบรรลุวัตถุประสงค์ตามความคาดหวังได้ก็ต่อเมื่อได้มีการนำแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมของผู้บริหารท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทุกกอง/ฝ่าย ที่จะให้ความร่วมมือในการนำไปดำเนินการต่อ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนบริหารความเสี่ยงฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับ รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานของเทศบาลตำบลปากตะโก ต่อไป

คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยง
เทศบาลตำบลปากตะโก
มกราคม ๒๕๖๕

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานเทศบาลตำบลปากตะโก

๑.๑ สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

๑ - ๒

๑.๑.๑ ที่ตั้งของหมู่บ้าน/ชุมชน/ตำบล

๑

๑.๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

๑

๑.๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

๑

๑.๑.๔ ลักษณะของแหล่งน้ำ

๒

๑.๒ ด้านการเมือง/การปกครอง

๒

๑.๒.๑ เขตการปกครอง

๒

๑.๒.๒ เขตการเลือกตั้ง

๒

๑.๓ ด้านจำนวนประชากร

๓

๑.๔ ด้านการบริหารราชการเทศบาลตำบลปากตะโก

๓

๑.๕ ด้านยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปากตะโก

๔ - ๕

๑.๕.๑ วิสัยทัศน์

๔

๑.๕.๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น

๔

๑.๕.๓ เป้าหมาย

๔

๑.๕.๔ ตัวชี้วัด

๔

๑.๕.๕ ค่าเป้าหมายยุทธศาสตร์

๕

๑.๕.๖ กลยุทธ์

๕

๑.๕.๗ จุดยืนยุทธศาสตร์

๕

๑.๖ โครงสร้างส่วนราชการเทศบาลตำบลปากตะโก

๖ - ๑๑

๑.๖.๑ สำนักปลัดเทศบาล

๖

๑.๖.๒ กองคลัง

๗

๑.๖.๓ กองช่าง

๘

๑.๖.๔ กองสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม	๙
๑.๖.๕ กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	๑๐
๑.๖.๖ หน่วยงานตรวจสอบภายใน	๑๑
ส่วนที่ ๒ การบริหารจัดการความเสี่ยงของเทศบาลตำบลปากตะโก	๑๒ - ๒๔
๒.๑ หลักการและเหตุผล	๑๒
๒.๒ วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการความเสี่ยง	๑๒
๒.๓ เป้าหมาย	๑๓
๒.๔ นิยามความเสี่ยง	๑๔
ส่วนที่ ๓ การกระบวนการบริหารความเสี่ยง	๑๕ - ๒๓
๓.๑ กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง	๑๕
๓.๒ การประเมินความเสี่ยง	๑๗
๓.๓ การจัดการความเสี่ยง	๒๐
๓.๔ การรายงานและติดตามผลความเสี่ยง	๒๑
๓.๕ การประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยง	๒๒
๓.๖ การทบทวนการบริหารจัดการความเสี่ยง	๒๓
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานบริหารความเสี่ยงของเทศบาลตำบลปากตะโก	๒๔

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานเทศบาลตำบลปากตะโก

๑.๑ สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

“เทศบาลตำบลปากตะโก” เดิมมีฐานะเป็นสุขาภิบาล “สุขาภิบาลตำบลปากตะโก” ตั้งอยู่ในเขต หมู่ ๑ ตำบลปากตะโก ต่อมาได้ประกาศพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ.๒๕๔๒ และได้ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลปากตะโก เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ซึ่งตั้งสำนักงาน เทศบาลตำบลปากตะโก เลขที่ ๔๐๑ หมู่ ๑ ตำบลปากตะโก อำเภอทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร ซึ่งห่างจากที่ว่าการ อำเภอทุ่งตะโกไปทางทิศตะวันออก ระยะทางประมาณ ๑๔ กิโลเมตร ห่างจากถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๑ ระยะทางประมาณ ๑๐ กิโลเมตร และห่างจากศูนย์ราชการจังหวัดชุมพร ระยะทางประมาณ ๘๐ กิโลเมตร

๑.๑.๑ ที่ตั้งของหมู่บ้าน/ชุมชน/ตำบล

เทศบาลตำบลปากตะโก เป็นตำบลหนึ่งใน ๔ ตำบลของอำเภอทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร มีหมู่บ้าน ๕ หมู่บ้าน มีพื้นที่ประมาณ ๔๕ ตารางกิโลเมตร

ตำบลปากตะโกมีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ เขตตำบลท่าหิน อำเภอสวี จังหวัดชุมพร
ทิศใต้	ติดต่อกับ เขตตำบลบางน้ำจืด อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ทะเลอ่าวไทย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ เขตตำบลตะโก และตำบลทุ่งตะไคร อำเภอทุ่งตะโก

๑.๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มและอยู่ติดกับทะเลอ่าวไทย มีชายฝั่งทะเลยาว ประมาณ ๑๐ กิโลเมตร มีคลองสำคัญไหลผ่าน ได้แก่ คลองเขาปิป และคลองตะโก พื้นที่บางส่วนบริเวณด้าน ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ และทิศใต้ของพื้นที่เป็นที่ราบลูกเนิน มีเนินเขาและภูเขาเตี้ยๆอยู่ในเขตหมู่ที่ ๕ หมู่ที่ ๒ และหมู่ที่ ๔ มียอดเขาที่สำคัญ คือ เขาน้ำซับ เขาเขียว เขาส้มกบ เขากระทะ และเขาน้ำเต้า มีเกาะทั้งหมด ๑๐ เกาะ เกาะคางเสือ เกาะรังห้า เกาะมะพร้าว เกาะมุข เกาะยอ เกาะรางบรรทัด เกาะขึ้นก เกาะคราม และ เกาะกะทิง มีหมู่บ้านทั้งหมด ๕ หมู่บ้าน ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพ ทางการเกษตร รองลงมาทางการประมง ค้าขาย และมีอาชีพรับจ้างทั่วไป สังคมโดยภาพรวมมีลักษณะเป็นชุมชนท้องถิ่น

๑.๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศเป็นแบบมรสุมร้อนชื้นและแบ่งตามฤดูกาลในรอบปีได้ ๒ ฤดู คือ ฤดูฝน และฤดูร้อน

๑. ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - ธันวาคม เป็นช่วงที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดพาเอาฝนจาก มหาสมุทรอินเดียและมรสุมตะวันตกเฉียงเหนือพัดพาเอาฝนจากทะเลจีนใต้เข้าสู่จังหวัดชุมพร ทำให้เป็น ช่วงเวลาที่มีฝนตกยาว ๘ เดือน

๒. ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน เป็นช่วงที่ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่อ่อนกำลังลง อากาศจะร้อนขึ้นเรื่อยๆ จนร้อนที่สุดในเดือนเมษายน

๑.๑.๔ ลักษณะของแหล่งน้ำ

ตารางที่ ๑ : แสดงจำนวนแหล่งน้ำในเขตพื้นที่ตำบลปากตะโก พ.ศ.๒๕๖๕

หมู่ที่	หมู่บ้าน	ฝายน้ำล้น	สระเก็บน้ำ	ประปาหมู่บ้าน	คลอง
๑	บ้านปากน้ำตะโก	-	-	-	
๒	บ้านหนองไม้แก่น	-	๑	-	
๓	บ้านอ่าวมะม่วง	๒	๑	๓	
๔	บ้านเกาะแก้ว	๒	๑	๓	
๕	บ้านรัตนโกสัย	๓	๑	๔	
รวม		๗	๔	๑๐	คลองเขาปิป และคลองตะโก
					๒

ที่มา : กองช่าง เทศบาลปากตะโก ณ วันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๕

๑.๒. ด้านการเมือง/การปกครอง

๑.๒.๑ เขตการปกครอง

ตารางที่ ๒ : แสดงการแบ่งเขตการปกครองของเทศบาลตำบลปากตะโก พ.ศ.๒๕๖๕

หมู่ที่	หมู่บ้าน	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์
๑	บ้านปากน้ำตะโก	นายสุรสิทธิ์ เปรมชัยปราการ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑	๐๙๔-๖๔๐๙๑๙๘
๒	บ้านหนองไม้แก่น	นายประวิทย์ วงษ์สกุล	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒	๐๘๕-๗๙๔๙๕๓๒
๓	บ้านอ่าวมะม่วง	นายสารัช เกิดกุลรัตน์	กำนันตำบลปากตะโก	๐๖๒-๑๐๖๖๓๕๙
๔	บ้านเกาะแก้ว	นายสุพจน์ ช่วยอุดม	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔	๐๙๘-๗๓๕๙๐๕๑
๕	บ้านรัตนโกสัย	นายประดิษฐ์ แทนศิลา	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕	๐๖๕-๔๐๒๔๔๘๖

ที่มา : งานวิเคราะห์นโยบายและแผน ณ วันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๕

ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลปากตะโก จำนวน ๘ ชุมชน ดังนี้

๑. ชุมชนบางรัก หมู่ที่ ๑
๒. ชุมชนกลางตลาด หมู่ที่ ๑
๓. ชุมชนยางนอกออก หมู่ที่ ๑
๔. ชุมชนบางม่วง หมู่ที่ ๑
๕. ชุมชนหนองไม้แก่น หมู่ที่ ๒
๖. ชุมชนอ่าวมะม่วง หมู่ที่ ๓
๗. ชุมชนเกาะแก้ว หมู่ที่ ๔
๘. ชุมชนรัตนโกสัย หมู่ที่ ๕

๑.๒.๒ เขตการเลือกตั้ง

เทศบาลตำบลปากตะโก แบ่งเขตการเลือกตั้งนายก และสมาชิกสภา ออกเป็น ๒ เขต ดังนี้

เขตที่ ๑ ประกอบด้วย หมู่ที่ ๑ , หมู่ที่ ๔

เขตที่ ๒ ประกอบด้วย หมู่ที่ ๑ (บางส่วน) , หมู่ที่ ๒ , หมู่ที่ ๕

หน่วยเลือกตั้ง มีจำนวน ๗ หน่วยเลือกตั้ง ดังนี้

๑. หน่วยเลือกตั้งที่ ๑ อาคารเอนกประสงค์ โรงเรียนชลธิษฐานาราม
๒. หน่วยเลือกตั้งที่ ๒ อาคารพัฒนาศึกษา โรงเรียนชลธิษฐานาราม
๓. หน่วยเลือกตั้งที่ ๓ ศาลาหมู่บ้าน หมู่ที่ ๔ บ้านเกาะแก้ว
๔. หน่วยเลือกตั้งที่ ๔ ศาลาหมู่บ้าน หมู่ที่ ๑ ชุมชนบางม่วง
๕. หน่วยเลือกตั้งที่ ๕ ศาลาหมู่บ้าน หมู่ที่ ๒ บ้านหนองไม้แก่น
๖. หน่วยเลือกตั้งที่ ๖ ศาลาหมู่บ้าน หมู่ที่ ๓ บ้านอ่าวมะม่วง
๗. หน่วยเลือกตั้งที่ ๗ ศาลาหมู่บ้าน หมู่ที่ ๕ บ้านรัตนโกสัย

๑.๓. ด้านจำนวนประชากร

เทศบาลตำบลปากตะโก มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น ๔,๐๗๕ คน แยกเป็นประชากรชาย ๒,๐๔๕ คน จำนวนประชากรหญิง ๒,๐๓๐ คน จำนวนครัวเรือน ๑,๖๖๑ ครัวเรือน ความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ ๔๕ ตารางกิโลเมตร ประมาณ ๙๑ คนต่อตารางกิโลเมตร

ตารางที่ ๓ : แสดงจำนวนประชากรและครัวเรือนของตำบลปากตะโก พ.ศ.๒๕๖๕

หมู่ที่	หมู่บ้าน	จำนวน (ครัวเรือน)	จำนวนประชากร		
			ชาย	หญิง	รวม
๑	บ้านปากน้ำตะโก	๘๔๗	๑,๐๑๕	๙๗๙	๑,๙๙๔
๒	บ้านหนองไม้แก่น	๒๗๑	๓๕๗	๓๖๑	๗๑๘
๓	บ้านอ่าวมะม่วง	๑๗๐	๒๒๒	๒๕๔	๔๗๖
๔	บ้านเกาะแก้ว	๑๗๒	๑๗๖	๑๘๘	๓๖๔
๕	บ้านรัตนโกสัย	๒๐๑	๒๗๕	๒๔๘	๕๒๓
รวม		๑,๖๖๑	๒,๐๔๕	๒,๐๓๐	๔,๐๗๕

ที่มา : งานทะเบียนราษฎร์ อำเภอทุ่งตะโก ณ วันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๕

๑.๔. ด้านการบริหารราชการเทศบาลตำบลปากตะโก

เทศบาลตำบลปากตะโก กำหนดโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ ออกเป็น ๕ ส่วนราชการ ๑ หน่วยงาน แยกเป็นสำนักปลัดเทศบาล กองคลัง กองช่าง กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และหน่วยตรวจสอบภายใน มีจำนวนข้าราชการ จำนวน ๒๐ คน พนักงานจ้าง ตามภารกิจ จำนวน ๓๐ คน และพนักงานจ้างเหมาบริการ จำนวน ๒๖ คน รวมทั้งสิ้น ๗๖ คน

ตารางที่ ๔ : แสดงจำนวนบุคลากรของเทศบาลตำบลปากตะโก พ.ศ.๒๕๖๕

ที่	ส่วนราชการ	จำนวนบุคลากร			
		ข้าราชการ	พนักงานจ้าง ตามภารกิจ	พนักงานจ้าง เหมาบริการ	รวม
๑	สำนักปลัดเทศบาล	๖	๑๑	๒	๑๙
๒	กองคลัง	๓	๖	-	๙
๓	กองช่าง	๕	๔	๒	๑๑

๔	กองสาธารณสุขฯ	๒	๕	๑๘	๒๕
๕	กองการศึกษาฯ	๓	๔	๔	๑๑
๖	หน่วยงานตรวจสอบภายใน	๑	-	-	๑
รวม		๒๐	๓๐	๒๖	๓๖

ที่มา : งานทรัพยากรบุคคลากร เทศบาลตำบลปากตะโก ณ วันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

๑.๕. ด้านยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปากตะโก

๑.๕.๑ วิสัยทัศน์

“เมืองน่าอยู่ สู่การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ชุมชนเข้มแข็ง สังคมแห่งความสุข สุขภาพดีถ้วนหน้า”

๑.๕.๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการท่องเที่ยวและการพัฒนาเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการศึกษา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการจัดการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีและการมีส่วนร่วมของประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และรักษาความเรียบร้อย

๑.๕.๓ เป้าหมาย

๑. ประชาชนได้รับความสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัยด้านโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมที่ได้มาตรฐาน

๒. ประชาชนมีอาชีพ มีรายได้ จากการส่งเสริมการท่องเที่ยว

๓. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีมีวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม

๔. ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้รับการดูแล

๕. ประชาชนได้รับการด้านความเป็นธรรม โปร่งใส มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

๖. ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๑.๕.๔ ตัวชี้วัด

๑. จำนวนถนนที่เพิ่มขึ้น และจำนวนถนนที่ได้รับการบำรุงรักษา

๒. จำนวนประชาชนที่มีรายได้จากการท่องเที่ยว

๓. จำนวนประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี จำนวนครั้งในการจัดกิจกรรม

๔. จำนวนกิจกรรมในการร่วมดูแลรักษา ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๕. จำนวนประชาชนที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

๖. จำนวนกิจกรรมด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และรักษาความเรียบร้อย

๑.๕.๕ ค่าเป้าหมายยุทธศาสตร์

๑. โครงสร้างพื้นฐาน และการคมนาคมได้มาตรฐานประชาชนได้รับความสะดวกรวดเร็วและปลอดภัย

๒. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง
๓. จัดบริการและคุ้มครองสุขภาพเพื่อให้ประชาชนสุขภาพดีทั่วหน้า
๔. ประชาชนมีอาชีพและได้รับการพัฒนาฝีมือแรงงานในการประกอบอาชีพทุกระดับ
๕. เด็กวัยก่อนวัยเรียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ
๖. วัฒนธรรม ประเพณี อันดีงามได้รับการอนุรักษ์ และสืบสานคู่ท้องถิ่นตลอดไป
๗. ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ และผู้สูงอายุ มีคุณภาพชีวิตที่ดี
๘. ดูแลประชาชนให้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
๙. ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับประชาชนเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

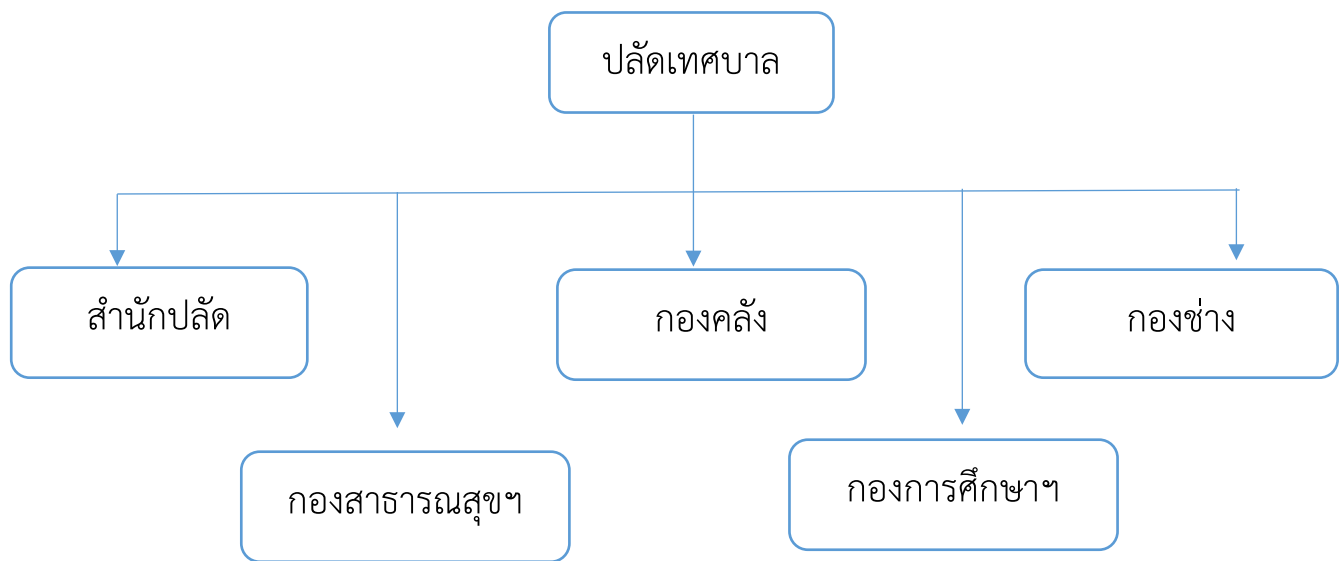
๑.๕.๖ กลยุทธ์

๑. ส่งเสริมการบรรเทาสาธารณภัย และรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
๒. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ส่งเสริมทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมอาชีพและประเพณี และพัฒนาฝีมือแรงงาน
๓. ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี เยาวชน และคนชรา สนับสนุนศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
๔. ส่งเสริมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๕. พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนโดยมีกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน
๖. ส่งเสริมการบรรเทาสาธารณภัยและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๑.๕.๗ จุดยืนทางยุทธศาสตร์

๑. พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก
๒. มีป่าชายเลน ระบบนิเวศน์ชายฝั่ง
๓. แหล่งอาหารทะเลสด
๔. มีเกาะจำนวน ๑๐ เกาะ เป็นแหล่งท่องเที่ยว
๕. มีรายได้จากเกาะรังนก และเกาะอื่นๆ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยว

๑.๖. โครงสร้างส่วนราชการเทศบาลตำบลปากตะโก

ส่วนที่ ๒ การบริหารจัดการความเสี่ยงเทศบาลตำบลปากตะโก

๒.๑ หลักการและเหตุผล

การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือทางกลยุทธ์ที่สำคัญตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่จะช่วยให้การบริหารงานและการตัดสินใจด้านต่างๆ อาทิ การวางแผน การกำหนดกลยุทธ์ การติดตาม ควบคุม และประเมินผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรต่างๆ อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพมากขึ้น และลดการสูญเสียและโอกาสที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร

ภายใต้สภาวะการดำเนินงานของทุกๆ องค์กรล้วนแต่มีความเสี่ยง ซึ่งเป็นความไม่แน่นอนที่ อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานหรือเป้าหมายขององค์กร จึงจำเป็นต้องมีการจัดการความเสี่ยงเหล่านั้น อย่างเป็นระบบ โดยการระบุความเสี่ยงว่ามีปัจจัยเสี่ยงใดบ้างที่กระทบต่อการดำเนินงานหรือเป้าหมายของ องค์กร วิเคราะห์ความเสี่ยงจากโอกาสและผลกระทบที่เกิดขึ้น จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง กำหนด แนวทางในการจัดการความเสี่ยง และต้องคำนึงถึงคุณค่าในการจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม

นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ “ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด” และหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๙.๔/ว ๒๓ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒

ดังนั้นคณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยง เทศบาลตำบลปากตะโก จึงได้จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ขึ้นสำหรับใช้เป็นแนวทางในการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินการต่างๆ เพื่อลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหาย ให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับ ประเมิน ควบคุม และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ

๒.๒ วัตถุประสงค์ของแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

- ๒.๒.๑ เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและผู้ปฏิบัติงาน เข้าใจหลักการ และกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง
- ๒.๒.๒ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับทราบขั้นตอน และกระบวนการในการวางแผนบริหารจัดการความเสี่ยง
- ๒.๒.๓ เพื่อให้มีการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
- ๒.๒.๔ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการความเสี่ยง
- ๒.๒.๕ เพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจตลอดจนเชื่อมโยงการบริหารจัดการความเสี่ยงกับกลยุทธ์
- ๒.๒.๖ เพื่อลดโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับองค์กร

๒.๓ เป้าหมาย

๒.๓.๑ ผู้บริหารท้องถิ่นและผู้ปฏิบัติงาน มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติงานประจำปีให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

๒.๓.๒ ผู้บริหารท้องถิ่นและผู้ปฏิบัติงาน สามารถระบุความเสี่ยง วิเคราะห์ความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยง และจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๒.๓.๓ สามารถนำแผนบริหารความเสี่ยงไปใช้ในการบริหารงานที่รับผิดชอบ

๒.๓.๔ เพื่อพัฒนาความสามารถของบุคลากรและกระบวนการดำเนินงานภายในองค์กรอย่างต่อเนื่อง

๒.๓.๕ ความรับผิดชอบต่อความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยงถูกกำหนดขึ้นอย่างเหมาะสมทั้งองค์กร

๒.๓.๖ การบริหารความเสี่ยงได้รับการปลูกฝังให้เป็นวัฒนธรรมขององค์กร

๒.๔ นิยามความเสี่ยง

๒.๔.๑ ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง โอกาสหรือเหตุไม่พึงประสงค์อาจทำให้อนาคตส่งผลกระทบต่อให้เกิดความเสียหาย ทำให้วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่องค์กรกำหนดไว้เบี่ยงเบนไปหรือไม่ประสบผลสำเร็จ ทั้งในด้านกลยุทธ์ การเงิน การดำเนินงาน และกฎระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒.๔.๒ การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการบริหารจัดการปัจจัย และควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่างๆ เพื่อให้โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลง หรือผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

๒.๔.๓ ระบบบริหารความเสี่ยง (Risk Management System) หมายถึง ระบบการบริหารปัจจัย และควบคุมกิจกรรมรวมทั้ง กระบวนการ ดำเนินงานต่างๆ เพื่อลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่องค์กรจะเกิดความเสียหายให้ระดับของความเสี่ยงและ ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ประเมินได้ควบคุมได้และตรวจสอบได้อย่างมีระบบโดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมาย ทั้งในด้านกลยุทธ์การปฏิบัติตามกฎระเบียบ การเงิน และชื่อเสียงของ องค์กรเป็นสำคัญ โดยได้รับการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงจากหน่วยงานทุกระดับ ทั่วทั้งองค์กร

ส่วนที่ ๓ แนวทางการบริหารความเสี่ยงเทศบาลตำบลปากตะโก

๓.๑ กระบวนการบริหารความเสี่ยง

เป็นกระบวนการที่ใช้ในการระบุ วิเคราะห์ ประเมิน และจัดลำดับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานขององค์กร รวมทั้งการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง โดยกำหนดแนวทางการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ซึ่งเทศบาลตำบลปากตะโกมีขั้นตอนหรือกระบวนการบริหารความเสี่ยง ๖ ขั้นตอนหลัก ดังนี้

๓.๑.๑. การระบุความเสี่ยง เป็นการระบุเหตุการณ์ใดๆ ทั้งที่มีผลดีและผลเสียต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ โดยต้องระบุได้ด้วยว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดขึ้นที่ไหน เมื่อใด และเกิดขึ้นได้อย่างไร

๓.๑.๒. ประเมินความเสี่ยง เป็นการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความเสี่ยง โดยพิจารณาจากการประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และความรุนแรงของผลกระทบจากเหตุการณ์ความเสี่ยง โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ ทำให้การตัดสินใจจัดการกับความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสม

๓.๑.๓ จัดการความเสี่ยง เป็นการกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการในการจัดการและควบคุมความเสี่ยงที่สูงและสูงมากให้ลดลงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ สามารถปฏิบัติได้จริง และควรต้องพิจารณาถึงความคุ้มค่าในด้านค่าใช้จ่ายและต้นทุนที่ต้องใช้ลงทุนในการกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการนั้นกับประโยชน์ที่จะได้รับด้วย

๓.๑.๔ รายงานและติดตามผล เป็นการรายงานและติดตามผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงที่ได้ดำเนินการทั้งหมดให้ฝ่ายบริหารรับทราบ

๓.๑.๕ ประเมินผลการบริหารความเสี่ยง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงประจำปี เพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรมีการบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสม เพียงพอ ถูกต้อง และมีประสิทธิผล มาตรการหรือกลไก ความเสี่ยงที่ดำเนินการสามารถลดและควบคุมความเสี่ยง ที่เกิดขึ้นจริงและอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ หรือต้องจัดหามาตรการหรือตัวควบคุมอื่นเพิ่มเติมเพื่อให้ความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่มีการจัดการให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และให้องค์กรมีการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

๓.๑.๖ ทบทวนการบริหารความเสี่ยง เป็นการทบทวนประสิทธิภาพของแนวทางการบริหารความเสี่ยงในทุกขั้นตอน เพื่อพัฒนาระบบให้ดียิ่งขึ้น

กระบวนการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลตำบลปากตะโก

๓.๑.๑ การระบุความเสี่ยง

เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานร่วมกันระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง โดยต้องคำนึงถึงความเสี่ยงที่มีสาเหตุมาจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอก ปัจจัยเหล่านี้มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร หรือผลการปฏิบัติงานทั้งในระดับองค์กรและระดับกิจกรรม ในการระบุปัจจัยเสี่ยงจะต้องพิจารณาว่ามีเหตุการณ์ใดหรือกิจกรรมใดของกระบวนการปฏิบัติงานที่อาจเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย และไม่บรรลุ วัตถุประสงค์ที่กำหนด รวมทั้งมีทรัพย์สินใด ที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลป้องกันรักษา ดังนั้น จึงต้องเข้าใจในความหมายของ “ความเสี่ยง” “ปัจจัยเสี่ยง” และ “ประเภทความเสี่ยง” ก่อนที่จะดำเนินการระบุความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม

๑. ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและจะส่งผลกระทบหรือสร้างความเสียหายทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงินหรือก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายตามภารกิจขององค์กร และเป้าหมายตามแผนการปฏิบัติงาน

๒. ปัจจัยเสี่ยง หมายถึง ต้นเหตุหรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยง ที่จะทำให้เกิดไม่บรรลุ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยต้องระบุได้ด้ว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดที่ไหน เมื่อใด เกิดขึ้นได้อย่างไร และทำไม ทั้งนี้ สาเหตุของความเสี่ยงที่ระบุควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการลดความเสี่ยง ภายหลังได้อย่างถูกต้อง โดยปัจจัยเสี่ยงแบ่งได้ ๒ ด้าน คือ

๑) ปัจจัยเสี่ยงภายนอก คือ ความเสี่ยงที่ไม่สามารถควบคุมได้โดยองค์กร เช่น นโยบายรัฐบาล กฎระเบียบ เศรษฐกิจ การเมือง สังคม เทคโนโลยี ภัยธรรมชาติ

๒) ปัจจัยเสี่ยงภายใน คือ ความเสี่ยงที่สามารถควบคุมได้โดยองค์กร เช่น กฎระเบียบข้อบังคับภายในองค์กร วัฒนธรรมองค์กร นโยบายการบริหารจัดการ บุคลากร กระบวนการปฏิบัติงาน ข้อมูล ระบบสารสนเทศ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์

๓.๑.๒ ประเภทของความเสียง

ประเภทความเสียง แบ่งเป็น ๔ ประเภท ได้แก่

๑. ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาการปฏิบัติงานประจำวัน หรือการดำเนินงานปกติที่องค์กรต้องเผชิญเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านนี้ อาทิ การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานโดยไม่มีผังการปฏิบัติงานที่ชัดเจน หรือไม่มีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ บุคลากรขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

๒. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประเด็น ปัญหาการปฏิบัติงานประจำวัน หรือการดำเนินงานปกติที่องค์กรต้องเผชิญเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านนี้ อาทิ การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานโดยไม่มีผังการปฏิบัติงานที่ชัดเจน หรือไม่มีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ บุคลากรขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

๓. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและควบคุมทางการเงินและการงบประมาณขององค์กรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผลกระทบการเงินที่เกิดจากปัจจัยภายนอก อาทิ ข้อบังคับเกี่ยวกับรายงานทางการเงินของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมบัญชีกลาง สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงบประมาณ รวมทั้ง การจัดสรรงบประมาณไม่เหมาะสม

๔. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ (Compliance Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประเด็นข้อกฎหมาย ระเบียบ การปกป้องคุ้มครองผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้เสีย การป้องกันข้อมูลรวมถึงประเด็นทางด้านกฎระเบียบอื่นๆ

การระบุความเสี่ยงควรเริ่มด้วยการแจกแจงกระบวนการปฏิบัติงานที่จะทำให้บรรลุ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แล้วจึงระบุปัจจัยเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อกระบวนการปฏิบัติงานนั้นๆ ทำให้เกิดความ ผิดพลาด ความเสียหาย และเสียโอกาสปัจจัยเสี่ยงนั้นควรจะเป็นต้นเหตุที่แท้จริง เพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ ในการหามาตรการลดความเสี่ยงในภายหลังได้ ทั้งนี้การระบุความเสี่ยง สามารถดำเนินการได้หลายวิธี อาทิ จากการวิเคราะห์กระบวนการทำงาน การวิเคราะห์ทบทวนผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การระดมสมอง การเปรียบเทียบกับองค์กรอื่น การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม

๓.๒ การประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) คือ โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสูญเปล่าหรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ที่ทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ความเสี่ยงเหล่านี้อาจเกิดจากสาเหตุภายนอกหรือภายในองค์กรก็ได้ โดยเฉพาะในการดำเนินงานปัจจุบัน ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของนโยบายรัฐบาล สภาพเศรษฐกิจ กฎระเบียบต่างๆ ทำให้แต่ละองค์กรต้องเผชิญกับความเสียงมากขึ้น ถ้าองค์กรสามารถบ่งชี้และประเมินความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม ก็จะช่วยให้สามารถเตรียมการแก้ไขปัญหาเหล่านั้นได้ทันทั่วถึง

การประเมินความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย การวิเคราะห์ การประเมิน และการจัดระดับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของกระบวนการทำงานของหน่วยงานหรือขององค์กร

๓.๒.๑ การกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน เป็นการกำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ไว้ ๕ ระดับ คือ น้อยมาก น้อย ปานกลาง สูง สูง มาก ดังนี้ หลักเกณฑ์การให้คะแนนโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและความรุนแรงของผลกระทบ

๑. โอกาส/ความถี่ที่จะเกิด (Likelihood) หมายถึง ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์ที่นำมาพิจารณาเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะมีการพิจารณาระดับของโอกาสที่จะเกิด ดังนี้

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	๑ เดือนต่อครั้ง/เกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	๑-๖ เดือนต่อครั้ง / เกิดขึ้นค่อนข้างบ่อย
๓	ปานกลาง	๑ ปีต่อครั้ง / เกิดขึ้นเป็นบางครั้ง
๒	น้อย	๒-๓ ปีต่อครั้ง / เกิดขึ้นนานๆครั้ง
๑	น้อยมาก	๕ ปีต่อครั้ง / เกิดขึ้นได้ในกรณียกเว้น

๒. ผลกระทบ (Impact : I) หมายถึง ขนาดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง จำแนกเป็น ๕ ระดับ คือ

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	รุนแรงที่สุด	เกิดความเสียหายร้อยละ ๒๕ ของงบประมาณการดำเนินงานในแผนงาน-โครงการ-กิจกรรม / กระทบต่อ ชื่อเสียง ทรัพย์สินอย่างมหันต์/การบาดเจ็บถึงชีวิต
๔	สูง	เกิดความเสียหายร้อยละ ๒๐ ของงบประมาณการดำเนินงานในแผนงาน-โครงการ-กิจกรรม / กระทบต่อ ชื่อเสียง ทรัพย์สินอย่างมาก/บาดเจ็บสาหัสถึงขั้นทุพพลภาพไม่สามารถทำงานได้
๓	ปานกลาง	เกิดความเสียหายร้อยละ ๑๕ ของงบประมาณการดำเนินงานในแผนงาน-โครงการ-กิจกรรม / กระทบต่อ ชื่อเสียง ทรัพย์สินปานกลาง/บาดเจ็บสาหัสถึงขั้นหยุดงาน
๒	น้อย	เกิดความเสียหายร้อยละ ๑๐ ของงบประมาณการดำเนินงานในแผนงาน-โครงการ-กิจกรรม / กระทบต่อ ชื่อเสียง ทรัพย์สินอย่างพอสมควร/ได้รับบาดเจ็บอย่างรุนแรง
๑	น้อยมาก	เกิดความเสียหายร้อยละ ๕ ของงบประมาณการดำเนินงานในแผนงาน-โครงการ-กิจกรรม / กระทบต่อ ชื่อเสียง ทรัพย์สินเล็กน้อย/ได้รับบาดเจ็บแต่ไม่รุนแรง

๓. ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk : D) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง มีค่าเป็นเชิงปริมาณ ซึ่งคำนวณได้จากสูตรดังนี้

ระดับความเสี่ยง = ระดับโอกาส x ระดับผลกระทบของความเสี่ยง หรือ $D = L \times I$

๓.๒.๒ การประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง เป็นการนำความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยที่ระบุไว้มาประเมินโอกาส (Likelihood) ที่จะเกิด เหตุการณ์ความเสี่ยงต่างๆ และประเมินระดับความรุนแรงของผลกระทบหรือมูลค่าความเสียหาย (Impact) จากความเสี่ยง เพื่อให้เห็นถึงระดับของความเสี่ยงที่แตกต่างกันทำให้สามารถกำหนดการควบคุมความเสี่ยงได้ อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้สามารถวางแผนและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างถูกต้องภายใต้งบประมาณกำลังคน หรือเวลาที่มีจำกัด โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ข้างต้น ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

๑) พิจารณาโอกาส ความถี่ ในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood) ว่ามีโอกา ความถี่ที่จะเกิดขึ้น มากน้อยเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๒) พิจารณาความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยง (Impact) ที่มีผลต่อหน่วยงาน ว่ามีระดับความ รุนแรง หรือมีความเสียหายเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๓.๒.๓ การวิเคราะห์ความเสี่ยง

เทศบาลตำบลปากตะโก ได้พิจารณาโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) และระดับผลกระทบ (Impact) ของแต่ละปัจจัยแล้วนำผลที่ได้มาพิจารณา ความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและผลกระทบว่าจะเกิดความเสี่ยงในระดับใด (ระดับความเสี่ยง = โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ x ผลกระทบที่จะเกิดความเสียหาย) ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับความเสี่ยง คือ

๑. ระดับความเสี่ยงต่ำ (Low) คะแนนระดับความเสี่ยง ๑ - ๒ คะแนน หมายถึง ระดับความเสี่ยงที่ ยอมรับได้โดยไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง

๒. ระดับความเสี่ยงปานกลาง (Medium) คะแนนระดับความเสี่ยง ๓ - ๙ คะแนน หมายถึง ระดับ ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุมเพื่อป้องกันมิให้ความเสี่ยงเพิ่ม มากขึ้นไปอยู่ในระดับที่ไม่สามารถ ยอมรับ

๓. ระดับความเสี่ยงสูง (High) คะแนนระดับความเสี่ยงเท่ากับ ๑๐ - ๑๕ คะแนน หมายถึง ระดับ ความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับได้ โดยต้องจัดการความเสี่ยงเพื่อให้ อยู่ ในระดับที่ยอมรับได้

๔. ระดับความเสี่ยงสูงมาก (Extreme) คะแนนระดับความเสี่ยง ๑๖ - ๒๕ คะแนน หมายถึง ระดับ ความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับได้ จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงให้อยู่ ในระดับที่ยอมรับได้ทันที

ประเภทความเสี่ยง

Strategic Risk : S = ด้านกลยุทธ์

Operational Risk : O = ด้านการดำเนินงาน

Financial Risk : F = ด้านการเงิน

Compliance Risk : C = ด้านกฎหมาย/กฎระเบียบ

แผนภูมิการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment Matrix)						สี	ระดับความเสี่ยง
5 สูงมาก	5	10 B2 B3 B4	15	20 C1-C5 C7	25 A2 A3 A4		
4 สูง	4	8	12 C6	16	20 D1-D5		สูงมาก
3 ปานกลาง	3	6	9	12	15		สูง
2 น้อย	2	4	6 D7	8	10 D6		ปานกลาง
1 น้อยมาก	1	2 D8	3	4	5 A1 B1		ต่ำ
	1 น้อยมาก	2 น้อย	3 ปานกลาง	4 สูง	5 สูงมาก		

การควบคุม (Control) หมายถึง นโยบายแนวทางหรือขั้นตอนปฏิบัติต่างๆ ซึ่งกระทำเพื่อลดความเสี่ยง และทำให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ มีดังนี้

๑. **การควบคุมเพื่อการป้องกัน (Preventive Control)** เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงและข้อผิดพลาดตั้งแต่แรก เช่น การอนุมัติการจัดโครงสร้างองค์กร การแบ่งแยกหน้าที่ การควบคุมการเข้าถึงเอกสาร ข้อมูล ทรัพย์สิน เป็นต้น

๒. **การควบคุมเพื่อให้ตรวจพบ (Detective Control)** เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อค้นพบข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นแล้ว เช่น การสอบทวน การวิเคราะห์ การยืนยันยอดการตรวจนับ การรายงานข้อบกพร่อง เป็นต้น

๓. **การควบคุมโดยการชี้แนะ (Directive Control)** เป็นวิธีการควบคุมที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เช่น การให้รางวัล แก่ผู้มีผลงานดี การประกาศเกียรติคุณ เป็นต้น

๔. **การควบคุมเพื่อการแก้ไข (Corrective Control)** เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้อง หรือเพื่อหาวิธีการแก้ไขไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดซ้ำอีกในอนาคต

๓.๓ การจัดการความเสี่ยง

แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงมีหลายวิธี และสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับ สถานการณ์ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของคณะกรรมการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง แต่อย่างไรก็ตามแนวทางการ บริหารจัดการ ความเสี่ยงนั้น ต้องคัมค่ากับการลดระดับผลกระทบของความเสี่ยงทางเลือกหรือยุทธศาสตร์ใน การจัดการ ความเสี่ยง โดยเทศบาลตำบลปากตะโก มีวิธีการบริหาร/จัดการความเสี่ยง ๔ แนวคิดหลัก (๔T's) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วิธีการบริหาร/จัดการความเสี่ยง	ศัพท์ที่นิยมใช้ทั่วไป (กรมบัญชีกลาง)	แนวคิด ๔T
๑. การยอมรับความเสี่ยง หมายถึง การตกลงกันที่ยอมรับ เนื่องจากไม่คุ้มค่าในการจัดการ หรือป้องกัน แต่การเลือกบริหารความเสี่ยงด้วยวิธีนี้ ต้องมีการติดตามเฝ้าระวังอย่างสม่ำเสมอ	Risk Acceptance (Accept)	Take
๒. การลด/การควบคุมความเสี่ยง หมายถึง การปรับปรุงระบบการทำงานหรือออกแบบวิธีการทำงานใหม่ เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย หรือลดผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้	Risk Reduction (Control)	Treat
๓. กระจายความเสี่ยง หรือโอนความเสี่ยง หมายถึง กระจายหรือถ่ายโอนความเสี่ยงให้หน่วยงานอื่นช่วยแบ่งความรับผิดชอบไป เช่น การทำประกันภัยกับบริษัทภายนอก หรือ การจ้างบุคคลภายนอกดำเนินการแทน (Outsource)	Risk Sharing (Transfer)	Transfer
๔. การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง หมายถึง การจัดการกับความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงมาก และไม่อาจยอมรับได้ จึงตัดสินใจยกเลิกโครงการ/กิจกรรมที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยงนั้นไป	Risk Avoidance (Avoid)	Terminate

๓.๔ การรายงานและติดตามผล

หลังจากจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงและมีการดำเนินงานตามแผนแล้ว จะต้องมีการรายงาน และติดตามผลเป็นระยะ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการดำเนินงานไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยมีเป้าหมายในการติดตามผล คือ เป็นการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของวิธีการจัดการความเสี่ยง รวมทั้งติดตามผลการจัดการความเสี่ยงที่ได้มีการดำเนินการไปแล้วว่าบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการบริหาร ความเสี่ยงหรือไม่ โดยหน่วยงานต้องสอบถามดูว่า วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงใดมีประสิทธิภาพดี ก็ให้ดำเนินการต่อไป หรือวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงใดควรปรับเปลี่ยน และนำผลการติดตามไปรายงานให้ฝ่ายบริหารทราบตามแบบรายงานที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ทั้งนี้กระบวนการสอบถามอาจกำหนดข้อมูลที่ต้อง ติดตาม หรืออาจทำ Check List การติดตาม พร้อมทั้งกำหนดความถี่ในการติดตามผล โดยสามารถติดตาม ผลได้ใน ๒ ลักษณะ คือ

๑. การติดตามผลเป็นรายครั้ง (Separate Monitoring) เป็นการติดตาม ตามรอบระยะเวลาที่กำหนด เช่น ทุก ๓ เดือน ๖ เดือน ๙ เดือน หรือทุกสิ้นปี เป็นต้น

๒. การติดตามผลในระหว่างการทำงาน (Ongoing Monitoring) เป็นการติดตามที่รวมอยู่ในการดำเนินงานต่างๆ ตามปกติของหน่วยงาน

๓.๕ การประเมินผลการบริหารความเสี่ยง

คณะทำงานบริหารความเสี่ยง จะต้องทำสรุปรายงานผลและประเมินผลการบริหารความเสี่ยงประจำปีต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้มั่นใจว่าเทศบาลตำบลปากตะโก มีการบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสมเพียงพอ ถูกต้อง และมีประสิทธิผล มาตรการหรือกลไกการควบคุมความเสี่ยงที่ดำเนินการสามารถลดและควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้จริง และอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ หรือต้องจัดทำมาตรการหรือ

ตัวควบคุมอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้ความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่หลังมีการจัดการอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และให้องค์กรมีการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมในการดำเนินงาน

๓.๖ การทบทวนการบริหารความเสี่ยง

การทบทวนแผนบริหารความเสี่ยง เป็นการทบทวนประสิทธิภาพของแนวการบริหารความเสี่ยงในทุกชั้นตอน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาแผนงานในการบริหารความเสี่ยงให้ทันสมัยและเหมาะสมกับการปฏิบัติงานจริงเป็นประจำทุกปี

ลงชื่อ

ผู้จัดทำแผนตรวจสอบ

(นางสาวศิริวรรณ สังข์ไชย)

นักวิชาการตรวจสอบภายในปฏิบัติการ

๖ ตุลาคม ๒๕๖๕

ลงชื่อ

ผู้อนุมัติแผนตรวจสอบ

(นางเกวลี รักษา)

หัวหน้าสำนักปลัด รักษาราชการแทน

ปลัดเทศบาลตำบลปากตะโก ปฏิบัติหน้าที่

นายกเทศมนตรีตำบลปากตะโก

๖ ตุลาคม ๒๕๖๕

